

DEPOZITE LA STANDARDE EUROPENE LA MUZEUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Madelena Stăncioiu¹

Abstract: After a long time when the objects owned by the Bucharest Pinacothèque were stored in various spaces, often not conforming to the Law of Patrimony Preservation, these have finally found their suited place in the Filipescu-Cesianu House – a real architectural jewel proudly preserved for more than 150 years. The building, recently restored and renovated, had housed for a while, after 1990, the patrimony of the Municipal Museum of Bucharest. Today, it shelters the modern painting collection of the Bucharest Pinacothèque.

Keywords: museum collection storage, conservation.

După o lungă perioadă de timp în care obiectele Pinacotecii Bucureștiului au fost depozitate în diferite spații, uneori neconforme cu Legea conservării patrimoniului, în vigoare, acestea și-au găsit, în sfârșit, locul potrivit în Casa Filipescu-Cesianu, o bijuterie arhitecturală ce se păstrează de mai bine de 150 de ani. Clădirea, reabilitată recent, a găzduit, pentru o bună perioadă de timp, după 1990, depozitul de patrimoniu al Muzeului Municipiului București. În prezent, aici este depozitată colecția de pictură aparținând epocii moderne.

Capodoperele sunt organizate în cele 5 incinte, în baza Proiectului de tipodimensionare avizat de managerul Muzeului Municipiului București, dr. Adrian Majuru.

Dintre toate fazele care constituie organizarea unui depozit, cea mai importantă este elaborarea proiectului conform Normelor de conservare în vigoare, art. 11.b, folosind metoda tipodimensionării, prin care se stabilește contextul așezării lucrărilor de pictură, tipul și mărimea modulelor. Proiectarea asigură condițiile necesare pentru desfășurarea optimă a tuturor operațiilor care compun această activitate complexă. S-a stabilit prin proiect locul unde a fost așezat fiecare obiect, modul de așezare, felul și mărimea modulelor/ panourilor/ tamburilor.

Astfel au dispărut nepotrivirile dintre dimensiunile lucrărilor față de dimensiunile rafturilor. De cele mai multe ori, acestea au creat probleme pentru starea de sănătate a obiectelor. Totul s-a derulat pe hârtie, obiectele mișcându-se o singură dată, la final, evitându-se astfel mișcările pe cât de inutile, pe atât de dăunătoare.

Elaborarea proiectului de organizare a depozitului a permis executarea mobilierului necesar, în concordanță cu dimensiunile obiectelor care au fost așezate și a spațiului pus la dispoziție. S-a ținut seama de natura obiectelor eterogene și anume de suportul de carton, lemn, pânză, metal. De asemenea, s-a luat în calcul că lucrările de pictură pe suport de carton sunt bunuri culturale foarte vulnerabile, datorită materialului celulozic ce intră în componența suportului, susceptibil la anumite degradări. Prin urmare, aceste lucrări de pictură care nu pot fi așezate în

---

1. **Madelena Stăncioiu** este conservator în cadrul Pinacotecii Bucureștiului, Secția de Artă a Muzeului Municipiului București; *madiflory62@yahoo.com*.

poziție verticală au fost depozitate în poziție orizontală, relaxată, pentru a elimina tensiunile, într-un modul din lemn, cu polițe. Lucrările sunt învelite în hârtie specială, cu calități neutre din punct de vedere chimic.

La depozitul de pictură din Casa Filipescu-Cesianu, lucrările de pictură pe suport de pânză, cu șasiu și ramă, au fost depozitate pe panouri mobile, din plasă metalică, ce culisează pe șine fixe, cu roată de ghidaj, distanța dintre șine fiind de 30 de cm. Ambele fețe ale panoului se completează ținând seama de regula de bază a depozitării obiectelor: obiectele mari și grele sunt aranjate în partea de jos a panoului, iar cele mici, în partea superioară. Lucrările de pictură sunt agățate cu ajutorul anourilor din inox foarte rezistente pe panourile din plasă metalică. Acest mod de depozitare permite aranjarea unui număr cât mai mare de lucrări într-un spațiu relativ mic, ceea ce constituie un mare avantaj. În spațiul de acces spre cele trei depozite, ce a avut în trecut destinația de hol, întrucât configurația incintei nu permitea amplasarea panourilor mobile, pentru utilizarea cât mai eficientă a spațiului alocat s-au montat panouri fixe, din plasă metalică, transformându-l, astfel, într-un spațiu de depozitare a lucrărilor de pictură universală. Lucrările de pictură în ulei pe pânză, de mari dimensiuni, fără șasiu, au fost rulate pe tamburi cu diametrul de 60 cm, cu stratul pictural în exterior, pentru evitarea tensiunilor între straturile picturale și apariția degradărilor. Lucrările în ulei pe pânză, fără șasiu, de mici dimensiuni au fost depozitate într-un dulap din lemn bine uscat, cu sertare mobile ce culisează pe șine cu ajutorul unor rulmenți, proiectat în funcție de dimensiunea medie a obiectelor. Aici obiectele sunt suprapuse, așezate în poziție orizontală, despărțite de hârtia de protecție, dar nu mai mult de trei.

Codificarea spațiului și a modulelor este o operație preliminară proiectării propriu-zise. Codul, care indică locul precis unde este repartizat obiectul, este fundamental. Acesta se referă la denumirea depozitului (sala), numărul panoului și poziția obiectului pe panou, respectiv față-verso. Catalogul topografic și inventarul electronic sunt instrumentele elaborate pentru regăsirea rapidă a obiectului, pentru că indică locul unde se află acesta.

Având în vedere poziția geografică a Casei Filipescu-Cesianu, clădire încadrată în clasa *monumentelor istorice*, cât și grosimea pereților, se poate vorbi despre un microclimat constant, cu fluctuații mici și lente în funcție de anotimp. Astfel, parametrii *Temperatură* și *Umiditate Relativă* sunt în limite admise. S-au achiziționat și umidificatoare, dezumidificatoare, termohigrometre, cu ajutorul cărora se poate menține microclimatul aproape constant.

În afară de lucrări de pictură aparținând perioadei moderne, Pinacoteca mai deține și un bogat fond de *lucrări de artă contemporană* și de *grafică*. În anul 2019, acestea au fost mutate într-o clădire modernă și spațioasă. Colecția de pictură contemporană este depozitată în două încăperi separate, despărțite de un perete. În plus, este prevăzută o încăpere cu destinația de cameră de carantină, unde se introduc obiectele înainte de a fi depozitate. Mobilierul este compus din module din lemn bine uscat, fără asperități, cu separatoare între obiecte, pe două și trei niveluri. S-a respectat regula de bază a aranjării obiectelor, conform căreia lucrările de mari dimensiuni sunt așezate pe polița de jos, situată la 10 cm de pardoseală, iar cele mici în partea superioară. Aici, depozitul este dotat cu aparatură performantă pentru monitorizarea microclimatului, capabilă să regleze parametrii T și UR și să-i

mențină constanți, conform Normelor de conservare în vigoare. După mulți ani, și colecția de grafică, provenită din depozitul situat în Muzeul „Gheorghe Tattarescu” unde a fost găzduită cu titlul de provizorat până la obținerea unui sediu destinat Pinacotecii, și-a găsit locul într-o incintă la etajul aceleiași clădiri menționate mai sus.

Lucrările ce compun gestiunea de grafică sunt organizate în funcție de caracteristicile specifice. Ținând seama de autor și de dimensiunile lucrărilor de grafică executate în aceeași tehnică, s-au stabilit două formate. În funcție de acestea s-au montat polițele unui modul din lemn, cu uși, iar pe aceste polițe s-au așezat mapele confecționate din carton pânzat. Fiecare mapă conține maxim 10 lucrări de grafică, separate prin foița de protecție. Modulul din lemn a fost confecționat în urma unei tipodimensionări, așa încât fiecare obiect să-și ocupe locul stabilit. Astfel, lucrările de grafică românească și universală sunt așezate pe polițe, fiecare obiect regăsindu-se în catalogul topografic și electronic. Separat, lucrările de grafică ce au făcut obiectul unor expoziții și au fost înrămate sunt așezate într-un rastel special amenajat.

Plăcuțele de gravură, protejate de hârtia specială, sunt introduse în plicuri, iar acestea într-o cutie din carton cu calitate neutre chimic. Icoanele, protejate de foița specială, sunt depozitate în conformitate cu cerințele care se impun. Codificarea modulului conduce la o regăsire facilă a obiectelor. Clădirea este prevăzută cu sisteme antifracție și antiincendiu.

Sistemele de depozitare prezentate sunt o investiție importantă care situează Muzeul Municipiului București la nivel european din punctul de vedere al condițiilor de depozitare a patrimoniului, acest aspect reflectându-se în starea de conservare a obiectelor.

BIBLIOGRAFIE

Moldoveanu, Aurel, *Conservarea Preventivă a Bunurilor Culturale*, Ediția a 2-a, București 2003.
Normele de Conservare Preventivă a Bunurilor Culturale aprobate prin Hotărârea de Guvern 1546 din 2003.

